

Maana dənê Abraham duwa

*Ici, dans le livre imprimé vous trouverez
une illustration. Sa publication sous
forme électronique n'est pas autorisée.*

Diyê gə mənî gəndêgə (Jenes) 12-25

Genèse 12-25 en soumraye

Maana dənê Abraham duwa

Comité de traduction soumraye
Doumougou, canton soumraye,
Tandjile-Est, Tchad

2016

Titre en français : Histoire d'Abraham

En langue: Chibne (soumraye)

Parlée dans: le canton soumraye, sous-préfectue de Deressia,
Tandjile-Est, Tchad

Traduit par: Equipe de traduction soumraye

Genre: Texte biblique (Génèse 12-25)

Les illustrations des pages 8, 10, 21, 32, 41, 45 et 53:

© David C. Cook Publishing Co., 1978.

Les illustrations "Horace Knowles" des pages 6, 16, 51 et de la
couverture: © Alliance Biblique, Swindon, Angleterre, 1972.

L'illustration de la page 27 a été faite par MBANJI Mbawe Ernest.

© 2016 Comité de traduction soumraye, Doumougou

12

Māṛī 'wogə Abram

¹ Wala mən, Aba ciri gə Māṛī 'wogə Abram me wayəw da, anju ba swana hana kalna sənə duwa bam, kalna waṛaw bam, kalna ciri də nê abo bam, me ba hana managə sənə də anju gə Māṛī ba ha gəlêw. ² Ba ha cwaw gədêw nare nê gəre abragə. Ba ha piyə bəw duwê me ba ha cwaw suməw gədə sumi gaba same me ca. Nare nê dāng kaw, Māṛī ba ha piyə bəw dədêgəlê daraw anju. ³ Māṛī ba ha piyə bəw managə nare woni piyə bədêgə Abram duwê dədêgəlê, me ba ha sərgê nare woni sərgə Abram me ca. Nare nê sənə dədə ka pat da, Māṛī ba ha piyə bəw dədêgəlê daraw anju gə Abram.

⁴⁻⁵ Managə Abram dwoy gwale gə Māṛī wayaw da, anji ur ba so ha ya Aba ciri gə Māṛī ba ərəməw nəm de. Managə Abram so kal Haran da, anji wol dyamo də Saray me chendəw gorəndəw gə Lot me. Cendi lay mani day nê 'ywa pat da me wol kwoy day nê cendi kəlêgə managə Haran me ca. Əṛə, cendi bor ha əjə sənə də

Diyê gə mani gəndêgə

Kanã. Managə wala gə ta də lê da, Abram alya duwa neyem gənəŋ wurgəsubu gə bi ji.

Abram managə Kanã me Ejibtə me

Managə nê Abram gəra gə səŋa də Kanã da, °cendi cilangədə da me ha mana gə ciri də gə 'wogdə Chichem, bəra dəm mana gə habda gə geche gaba amsa Mārĩ gə 'wogu Moreyê. Wala gə ta lê da, nare nê Kanã damê səŋa də ta də lê.

⁷ Aba ciri gə Mārĩ dəm Abram duwê me wayəw da, səŋa də ta di, đan ba ha 'yagə i mwagəraw. Managə Aba ciri gə Mārĩ dəm Abram duwê mwom da, anji đangrəw mana gaba hərəwəw.

*Ici, dans le livre imprimé vous trouverez
une illustration d'un autel.*

*Sa publication sous forme électronique
n'est pas autorisée.*

⁸ Ərə, Abram ha managə kuṛa tuldəlê ip, managə Betel tuldə də jomniyê. Anji dāngṛə kundi duwa gə barge managə Betel bulê day gə Ayê. Betel tuldə də turgəlê me Ay tuldə də jomniyê me. Ərə, Abram dāngṛə mana gaba hərəwê Māṛī me 'wagaw gə suməw duwa me ca. ⁹ Hiṇe hiṇe Abram cəm da bi dərəw əjə Negeb. ¹⁰ Badgara əndər manaaṣə sənə da Kanā lê. Abram so ba ha managə Ejibtê ba ha walalə dara badgara di i də geche. ¹¹ Managə cendi gər Ejibtə ip da, anji waydə dyamo də Saray da: «Yêr, məndi da, dê ladə deme naṇe. ¹² Managə nare nê Ejibtə yarnay ba dê i dyaman da, cendi ha 'yan bam me ha kalay dê ha wara. ¹³ Yande da, waygə dê i chidən, dara kalgə gə yənən nəm sədêgəlê ladna me, nê damna labya daray məndi me ca.» ¹⁴ Managə Abram gəra Ejibtə da, nare gəra yêr deme di, ba i deme də lade naṇe. ¹⁵ Asəngar nê gechide nê nê dole gə Ejibtə duwa gəra yêrdə me, cwara gəragə wayəw dole ladni dərə. Ərə, cendi woldə ha nəm kərê nê dole gə Ejiptə, gə gə 'wogəw Parawo.

¹⁶ Managə ta də lê di, nare nê Ejibtə yi Abram sədêgə lê ladə dara Saray. Cendi 'yaw gə dəmənje me bage nê mee me ləbje me, kura nê abje me nê namde me, kwoy nê nare nê abje me nê namde me, jambal me ca. ¹⁷ Cwor ərə, Aba ciri gə Māṛī asəw Parawo day gə nare woni dama dərəwê mwom gə geche sədêgəlê, dara Saray də nê Abram dyamo. ¹⁸ Parawo 'waga Abram hara nəm suwê me urəw da: «Bak da, əjəm, mê alən yande dana mo? Mê wayən da ba i dyam bêdê dana mo? ¹⁹ Mê wayən ba i chidəm dana me, nê udə deme mo? Caga da, yêr, nê kaləm dyam dəma də i ta, woldə me hanale.» ²⁰ Parawo tiṇ bəw 'wogə nare duwa me

waygə da: «Yarna, bwana Abram day gə dyamo me mani day nê 'lywa me pat, hana gandagə bəra, kalnagə paleyê ba.»

13 ¹ Abram day gə dyamo me mani day nê 'lywa me, so gə Ejibtə cwor ha Negeb, me Lot so ha gandəw me ca.

Abram day gə Lot cəgdəgə bam

² Abram i gun gaba 'lywa mani naŋe. Mani duwa nê paga me sal me jindar me 'yarbar naŋe. ³ Anji so Negeb me ha hiŋe hiŋe dəm Betel, managə anji damê pi, Betel bulê day gə Ayê. ⁴ Abram gəra mana duwa gə tuni anji dāngṛəw Mārī piyê. I mana gə ta də lê me, anji hərəw Mārī me 'wogəw gə suməw duwa me ca.

⁵ Cwor, Lot gaba bwa Abram kaw, mani duwa nê paga nê dəmənje me, nê bage nê mee me, nê labje me, nare gə kundi day gaba dama ilê me ca. ⁶⁻⁷ Mana gə səŋa də ta də lê di, nare nê Kanā me nare nê gə 'wogəgə Perisit me damê pi dərêgəlê. I dara ta də me, mana gaba dama yen Abram day gə Lot da, dara mani day nê paga 'yarbar naŋe. Əṛə, say so əndər managə woni gama mani nê paga nê nê Abram duwalê me nê nê Lot duwalê me dwaṛagəlê. ⁸ Managə wala gə ta lê da,

Diyê gə mani gəndêgə

Abram 'wogəw Lot wayəw da: «Kal say əndarna dwarendêlê bêdê me, managə woni gama mani ənda nê paga dwaregêlê bêdê me ca, dara də i ənda abəni.

⁹ Yêr, sənə də i dərêmə ta di, bəl nane, cəgdêndə bam. Mê urnə ba mê hana əsay jele le, nê ha ni əsay abe. Mê urnə ba mê hana əsay abe le, nê ha ni əsay jele.» ¹⁰ Lot u dərêw, yêr tulîŋ də kuray gə 'wogəw Jurdan buwê pat. Anji yêr mana də əŋ jee bəra dəm ciri də Swar. Mana gə ta di, wun ya yiga gənê Mārî duwa gə 'wogəw Eden de, me wun ya sənə də Ejibtə de me. I mana gə ta də me, Mārî dāŋ ha meyənda Sodom bam gə day gə Gomor mən. ¹¹ Managə Lot yêr dal də ladə da, anji u duwa tulîŋ də kuray gə Jurdan buwê pat. Anji

cəm nəm gə kundi duwa da, əjə kuray gə Jurdan tulu də jomniyê. Ta də me, i cagda gə nê Abram day gə Lot di.

¹² Abram duwa da, wor dam managə sənə də Kanā lê.

Ərə, Lot duwa da babərə kundi duwa cəm nəm hiñe hiñe əjə Sodom. Anji dam i mana gə ciri də gechide də kuray gə Jurdan buwê ip. ¹³ Nare nê ciri də Sodom da, i nare nê acñe nañe. Mani day nê ala meyəndəw Māñĩ dusəw nañe me ca.

¹⁴ Targəñ dāng managə Abram cəgdêgə bam day gə Lot da, Aba ciri gə Māñĩ 'wogə Abram wayəw da: «U dərêm yêr mana gə dərbə dəmalê ta di. Yêr sənə gəndədəlê me dədə me əsey jele me əsey abe me pat.

¹⁵ Sənə də mê yêr də ta di pat da, dāñ nê ha 'yam əjəm me, ha waragə mwagəram bəñəñ me ca. ¹⁶ Nê ha kala mwagəram ha 'yarbara ya sənə de. Gun neyəmna asa sənə bêdê mwom da, mwagəram kaw, anji ha neyəma asagə bêdê me ca.» ¹⁷ Ərə, Māñĩ cwor wayəw Abram gwale gə dāng: «So da, ha yêr sənə də charni dərə me bəlnani dərə me, dərə nê ha 'yam i əjəm.»

¹⁸ Managə Abram dwoy yande dəm da, anji cəm kundi duwa da, ha babəra mana gə habda gə geche

Diyê gə mani gəndêgə

gaba bwasa Mārî yê ip gə Hebron. Anji dangêrə mana gaba hərəwə Mārî.

14

Abram day gə dolgə

¹ Managə wala gə ta lê da, Amrapel dole gə sənə də Mesopotami me Ariyok, dole gə Elasar me Kedorlaomer, dole gə Elam me Tidal, dole gə Goyim me ca, ² cendi jêr say gə Bera, dole gə ciri də Sodom me Birka, dole gə Gomor me Kinab, dole gə Adma me Chemeber, dole gə Sebayim me Bela, dole gə ciri də Sowar me ca. Dolgə nê wodə jerâə say gə dolgə nê ji.

³ Dolgə nê ji nê ta di dayar pat managə suləliŋ gə gə 'wogəw Sidim. Suləliŋ gə ta di me, caga gədə kuray gə geche gaba nimi nê hêrange. ⁴ Cendi dam pi managə kwaynani də nê dole gə Kedorlaomer duwa lê aliya mwac di sêr. Managə aliya gə mwac di sêr neyem mwom da, cendi so gəŋəw bam, ⁵ me aliya gə mwac du wodêlê da, dole gə Kedorlaomer so day gə kwandaw dolgə woni bamara gandəw. Managə cendi wor bərmêlê sən da, cendi jergə say me dwoy narje nê gə 'wogəgə Repayim nê ciri də Achterot-Karnayim bam, dwoy

narje nê Susim nê ciri də Ham bam, dwoy narje nê Emin
nê dam managə dal də Kabe-Kiryatayim bam me ca.

⁶ Cendi dwoy narje nê gə 'wogəgə Orit managə kuṛa
day də Seyir dədə, pəmgə bəra kalgə dal də geche
bədê. ⁷ Əṛə, cendi cwarə hara managə An-Michpat, ciri
də caga gə 'wogədə Kades. Cendi gəra jêr say, u sənə
də nê Amalekit day bam pat. Nare nê gə 'wogəgə
Amorit nê dam managə Hatsatson-Tamar kaw, cendi
dwoy gə bam pat. ⁸ Managə wala gə ta lê da, dolgə nê ji
nê ta di, inê dole gə mana gə Sodom me dole gə Gomor
me dole gə Adma me dole gə Tseboyim me dole gə Bela
də gə 'wogədə caga Soar me, jer say gə woni marənde
day managə suləliṅ gə Sidimê. ⁹ Woni marənde day inê
Kedorlaomer dole gə Elam, Tideal dole gə Goyim,
Amrapel dole gə Mesopotami, Aryok dole gə Elasar:
dolgə ji jer say gə dolgə wodə. ¹⁰ Managə suləliṅ gə
Sidim dalawê da, bəlale woni girbe gə kulə ilê naṇe me,
dole gə Sodom me gə Gomor me gə nare day wa da me
borə. Nê gəndêgə wor bəra da, wa ha budə kuṛa dədə.
¹¹ Nare woni dwaya nare nê Sodom me Gomor me da,
lay mani day me swagə day me bam pat ba gə ha nəm
ulay dayê. ¹² Lot gə nê Abram chendəw gorəndəw kaw,

Diyê gə mani gəndêgə

dam i Sodom me. Cendi woləw da me laya mani duwa nê 'ywa bam me ca.

¹³ Wala gə ta də lê di, Abram gə gəndəw i Hebro, damə managə habda gə geche gaba hərəwə Mārî gə nê abe gə 'wogəw Mamreyê. Mamre i Echkol me Aner me chandragə nê ma gwale day mən gə Abram. Gun mən managə nare woni wadadə say dwaregêlê, wa da gəra wayəw Abram gwale gə nê Lot. ¹⁴ Managə Abram dwe dara nare nê nê Kedorlaomer ba yi chendəw gorəndəw gə Lot da, anji so pi narje nê gə yəgə kərê duwalê nê woni dwana woni jara say nem ya aru aru subu gə mwac di dunasər de. Cendi pamgə taragêlê bəraa dəm managə Dan. ¹⁵ Abram day gə narje duwa əsgə sədêgə dodê. Cendi jirəm woni mərənde day gə changa, jêr gandagə. Cendi 'yworgə da me pamgə bəraa dəm gandagə managə Hoba. Hoba i ciri də managə Damas dədə. ¹⁶ Abram chaba chendəw gorəndəw gə Lot me, laya mani duwa nê 'ywa me. Anji laya nare nê cendi yibəgə kwaynani me laya mani nê Sodom bam pat me ca.

Abram day gə Melkisedek

¹⁷ Managə Abram dwana duwa dwoy dole gə Kedorlaomer day gə dolgə nê dāng woni ma gwale day mən gandəw bam da, anji cwara ba hara ulay. Do me dole gə Sodom ha 'ywa Abram managə suləliŋ gə nê dolgə day gə dajəbar nəm lî gə gə 'wogəw Chawe.

¹⁸ Melkisedek gə i gun gaba ala giyê gənê Mārî gaba dama daa me, i dole gə ciri də gə 'wogədə Salem me ca, 'wo mapa me gani gə gə 'wogu «be,» me əsəwê. ¹⁹ Anji bi bəw Abram duwê ba da: «Kal Mārî gaba dama daa gaba dwaya mani pat bam pinê bəw Abram duwê. Anji me, i Mārî gaba asa daa me sənə me. ²⁰ Kal Mārî gaba dama daa suməw 'wagəna. Anji me, i Mārî gaba bwam woni maṛande dəma əsəmə.» Abram 'yaw Melkisedek mani duwa nê layagə sayê dədəgə nê neyəm mwac pat.

²¹ Ərə, dole gə Sodom wayəw Abram da: «Kal dəma mani nê mē layagə sayê me 'yan ni nare.» ²² Abram cor wayəw dole gə Sodom da: «Nê u əsən da gələw Aba ciri gə Mārî gaba dama daa me gaba dwaya mani pat bam me gaba asa da me sənə me ca. ²³ Nê sərgə sən, nê ha 'wê mani dəma mən bēdê. I nam chire labaa sade dəma nê woni ma gəbande kaw, nê u bēdê, dara sanga mē ha

Diyê gə mani gəndêgə

waya ba nê 'lywo mani i dara daram. ²⁴ Əndi da, mani mən kaw nê ur bêdê. Nê kal i wama gə nare ni wama mərə dəm. Me nê Aner me Eskol me Mamre me nê woni bwan da, gə layna day məndagə.»

15

Səŋa də Kanā da ha waragə i Abram mwagəraw

¹ Managə say di gəndədə 'yeŋ bam dəm da, Aba ciri gə Mārī asəw Abram chine wayəw da: «Laŋ bêdê, Abram, əndi nê i ya dogə dəma de. Mani nê nê ha 'yam dara gwayni dəma da, ha 'ya i nê geche.» ²⁻³ Abram

*Ici, dans le livre
imprimé vous
trouverez une
illustration d'un
autel.*

*Sa publication
sous forme
électronique n'est
pas autorisée.*

cwow wayu da: «Aba ciri ni gə Mārī, mē ha 'yan i na mo? Dwe ni gaba wara gən ilê bêdê.» Abram cor wayəw dang: «Caga da, dwe mən tenene kaw mē 'yan bêdê. I kwayani gə Elyeser gə Damas me ha wama dəba ni.» ⁴ Aba ciri gə Mārī wayu da: «Bêdê! Aŋji ha wama dəba dəma

bêdê. I gorəndəm gə nudəm me dān ha wama.» ⁵ Māṛī walaw dēmə nəm iche me wayəw da: «U dərəm yâr siyaya daa. Mê neyəm asa desu mo? Mwagəram kaw ha 'yarbara yande me ca.» ⁶ Abram kal dusəw Aba ciri gə Māṛī duwê me Aba ciri gə Māṛī yêrəw ba i gun səw gə lade. ⁷ Anji wayəw Abram da: «Əndi, nê i Aba ciri gə Māṛī gə dēmê gandəm managə Ur, sənə də nare nê Kalde dayê, dara 'yam sənə də caga mê damê ta di.»

⁸ Abram cor wayəw da: «Aba ciri gə Māṛī, nê ha 'wacnə man dara sənə di ba ha 'ya i ni mo?» ⁹ Māṛī wayəw da: «Ha kanjan labe də more dədə alya subu mən me, cange də mee dədə alya subu mən me, gəgərən gaba alya subu mən me, kogəl də kerkede mən me də bare də dwe mən me ca.» ¹⁰ Abram gəra gə mani di, kunbəgə bam me jegdə dodê korgən sər sər. Anji u kabni gə labe tulu mən asə cwo dərəw əjə jaw. Gə cange me gə gəgərən me kaw, bo cwo dərəw əjə kwandaw. Dirbi da kunbəgə, me jegdəgə dodə bêdê.

¹¹ Duni gəra bo ba də womgə me, Abram 'yworgə bam.

¹² Managə dawa al dara d̄wanda da, Abram əndər mar nuni dodê me mani woni ala laṇa d̄əbə duwê me.

Diyê gə mani gəndêgə

Mana uŕiŕi gəndəw da kədap me, səw sadəw tak tak me ca.

¹³ Aba ciri gə Mārī wayəw Abram da: «Dwoy lade! Mwagəram da ha hara dama sənə də kwandagə dayê me gə ha alagə kwaynani me, gə ha gəlêgə dərêgə alya aru aru wodə. ¹⁴ Nare woni alagə kwaynani da, nê ha ala gandagə sarya me, targəŕi dāng da, nê ha kalagə ganda gə mani nê 'ywa əsəragəlê. ¹⁵ Əjəm gə Abram da, dāŕi, mê ha mara hārī, gə lade, hara abəram taragə lê gə ladni. ¹⁶ Dāŕi i mwagəram woni di wodə me ha cwara hara sənə də kalê, dara mani nê ala nê acŕe nê nê nare nê Amorit nê dam sənə də ta di day neyəm dara 'ywaragə bêdê sən.»

¹⁷ Managə dawa dʒwondə da, mana cwor diləm, əŕə duwa dilesədə bamar gə sawe ca, ha managə mani nê gə jegdəgə dodê sər sər dwaŕagəlê. ¹⁸ Wala gə ta lê di, Aba ciri gə Mārī ma gwale duwa me u bəw 'yaw Abram me wayəw da: «Sənə də so managə kuray gə Ejipt buwê bəraa dəm kuray gə geche gə gə 'wogəw Eprat buwê da, nê ha 'yagə i mwagəram. ¹⁹ I sənə də nare nê Kenit day me nare nê Kenisit day me nare nê Kadmonit day me ²⁰ nare nê Hetit day me nare nê Perisit day me nare

nê Rapyit day me ²¹ nare nê Amorit day me nare nê
Kanã day me nare nê Girgasit day me nare nê Jebusit
day me ca.»

16

Ya gə nê Ismael duwa

¹ Abram dyamo də Saray da yəw dwe bêdê. Kwoy
dəra də Ejiptə mən, də gə 'wogədə Agar, damê
gandədə. ² Ərə Saray 'wogə tərêdə gə Abram me
wayəw da: «Yêr, Aba ciri gə Măřĩ əmən ya bam. Mwom
da, ha mê ha 'ya gə kwoy ni di. Əm ga də ha yan dwe gə
abe mən som.» Abram yi gəsêni gə nê dyamo dəra.

³ Managə Saray yi Agar 'yaw tərêdə gə Abram da, cendi
dam managə səŋa də Kanã lê alya nem mwac. ⁴ Abram
ha 'ya gə Agar me tandi u gudi. Managə tandi yêr sêdə
ba də i gə gudi mwom da, tandi laŋdə idə ciri dəra də
bêdê. ⁵ Saray wayəw Abram da: «I əjəm me, mê haran
gə widəru gə ta də pat bêdê mo? I əndi me, nê yə kwoy
ni də 'yam gamdədə. Cwor man me, managə tandi yêr
sêdə ba də i gə gudi da, alən ichin yande mo! Kal Aba
ciri gə Măřĩ me anandə sarya aŋju.» ⁶ Abram cwor

Diyê gə mani gəndêgə

waydə dyamo də Saray da: «Tandi i kwoy diya, məndi al gəndadə mani nê dərey ur.» Ərə, Saray gəldə dərêdə naŋ me Agar wa ha bam dal də geche dwarelê.

⁷ Managə Agar dam bwo gwayni dal dwarelê bəla gə dam bərmê gaba hara Churlê buwê ip da, paja gə nê Aba ciri gə Mārī duwa gəra 'yodə, ⁸ me anji waydə da: «Agar, kwoy də nê Saray, dê swa i wey mo me dê ha i wey mo?» Tandi cwow wayəw da: «Nê wadə i idə ciri ni də Saray.» ⁹ Paja gə nê Aba ciri gə Mārī duwa waydə Agar da: «Cwor ha 'ywa idə ciri diya də Saray də bi me aldə horəmbə.» ¹⁰ Anji waydə gwale gə dāng: «Aba ciri gə Mārī ha cwa mage diya, ha gərə ya səna de, gun ha neyəma gaba asagə bēdê.»

¹¹ Paja waydə dāng: «Caga da, dê i gə gudi. Dê ha ya dwe gə abe me, dê ha 'wagaw suməw Ismael, dara Aba ciri gə Mārī dwoy nulê diya. ¹² Gorəndi də da, ha dwaya gwale gə waya bēdê, ya kura de. Anji ha dama dara jara say gə nare jwap jwap, me nare kaw ha jara gəndəw me ca. Anji ha biyê səw dama ciri duwa mənaw jiga, me ha dama dara kanja kwandaw gwale me ca.»

¹³ Managə Agar dwoy yandə da, tandi way da: «I mana gə kalê də me, nê yêr aba yaran də lî 'yang mo?»

Tandi 'wogəw Aba ciri gə Mārî gaba wayadə gwale di suməw El-Roy, gəndəw də biyê i Mārî gaba yaran. ¹⁴ I dara yande me, bəla gə dam managə Kades bulê day gə Bared lê di, gə 'wogəw suməw Lahay-Roy. ¹⁵ Agar yəw Abram dwe gə abe, me anji 'wogəw suməw Ismael. ¹⁶ Managə Agar yəw Abram Ismael da, anji alya duwa neyəm gənəŋ dunasər gə di kubi.

17

Māṛī gam bəw gə anji 'wo 'yaw Abram jang

¹ Managə Abram alya duwa neyəm gənən dunamən gə di dunamən da, Aba ciri gə Māṛī dəm duwê me wayəw da: «Əndi, nê i Māṛī dəma gə dwana duwa dwoy mani bam pat. Laṇən me, al mani nê lade dərênê me ca. ² Nê u bən 'yam mwagəram ha 'yarbara naṇe.» ³ Abram əbər dərêw dodê me Māṛī wayəw da: ⁴ «Əndi gə Māṛī da, nê u bən 'yam əjəm gə Abram, mê ha cwara nare nê gəre naṇ me nê sabar sənə dədə ka jiga jiga pat abragə. ⁵ Caga da, gə ha 'wagam Abram bêdê dəm. Gə ha 'wagam Abraham» (gəndəw i nare nê gəre abragə), «dara nê ha cwam gədəm nare nê gəre naṇ me nê sabar sənə dədə ka jiga jiga pat abragə. ⁶ Nê ha cwam gədəm aba ya naṇ. Mwagəram ha gərə me ha sabara sənə dədə jiga jiga me. Managə mwagəram dwaṛagelê da, nê mən ha kədə dolgə nê gechide me ca. ⁷ Nê ha gama bən gə nê u 'yam di ganəm jang, me gə mage dəma nê ha wara tarəmê gə targadə day targadə day. I bi gə 'wo gə ha dama gə dərêw bəṛən dara nê ha 'ya i Māṛī dəma gə mê ha laṇən me, mwagəram kaw dāṇ ha

laṇan me ca. ⁸ Caga da, əjəm me mwagəram me da, nê ha 'yang ciri də Kanā də mê cəmdə yala damê ya məje de də pat. Ciri də Kanā da, ha waragə mwagəram bəṛəṇ me, nê ha 'ya i Māṛī day me ca.»

⁹ Māṛī wayəw da: «Əjəm gə Abraham me mwagəram gə targadə day targadə day da, anê ha laṇaw bən gə nê u 'yam. ¹⁰ Yêr bən gə nê u 'yam gə anê ha laṇaw, dan gə nê mwagəram də me i ta: abje pat da, anê ha sabagə baṇa. ¹¹ Dara saba gə baṇa də me, nare ha 'wacṇa dara əndi gə Māṛī ba nê ma gwale ganang. ¹²⁻¹³ Dine nê abje pat nê anê yêgə da, alna wala dunaşer da, sabnagə baṇa bam. Ina dəndərang dan nê ya labaa, ina i kwoy dan nê anê kəlêgə səṇa də dāngê labaa nê gə yêgə kərê dəma lê kaw, sabnagə baṇa bam. Alnagə dine nê abje yande pat, gə targadə day targadə day. Saba gə baṇa də me, i bən gə nê u 'yam gə ha dama sədêngə gə dərêw bəṛəṇ. ¹⁴ Gun gə abe gə sawna baṇa bêdê da, gə ha 'ywaraw bam waṛaw dwaṛagəlê dara anji laṇəw Māṛī bəw gə ma gandəw di bêdê.»

¹⁵ Māṛī wayəw Abraham da: «Tandə, dyam də Saray da, gə ha 'wagadə Saray bêdê dəm. Sumdə ha cwarə i Sara. ¹⁶ Nê ha piyê bən dədə me, tandi ha yam dwe gə

Diyê gə mani gəndêgə

abe. Nê ha piyê bən dədə me, tandi ha gədə nare nê ciriyê jiga jiga gagəragə me ca. Managə mwagəradə dwaregəlê da, nê mən ha kədə dolgə.» ¹⁷ Abraham əndêr əbər dərêw dodê, pi baya me ərəm dusuwê, way da: Abe gaba alya aru me, deme dədə alya gənəŋ dunamən me da, ha ya dwe man man mo? ¹⁸ Abraham wayəw Mārî da: «Mani nê nê urgə səmê da, kal Ismael damna labya me, mê gamnaw ladna me ca.» ¹⁹ Mārî cwo wayəw da: «Bêdê! Dyam də Sara ha yam dwe gə abe me, mê ha 'wagaw suməw Isak. Nê ha gama bən gə nê u 'yaw gandəw me, gə mage duwa nê ha wara taruwê gə dərəŋ bəŋŋ. ²⁰ Nê dwoy amsa dəma dara Ismael də com. Əw, nê ha piyê bən duwê me, nê ha cwaw gədəw nare nê gərə mwagəragə. Anji ha 'ya i dolgə nê gechide nê mwac di sər abragə me, mage duwa ha 'yarbara naŋe səŋa duwalê me ca. ²¹ I nam i dara bən gə nê u da, nê ha gamaw jang gə Isak, dwe gə dyam də Sara ha yam, cindi gədamə ya ka de.» ²² Managə Mārî wayəw Abraham gwale gə ka də bam pat da, anji cor ya da.

²³ Managə wala gə ta də lê dok, Abraham wol abje pat me, wol gorəndəw gə Ismael me, dine nê âə yêgə

kərê duwa lê me, kwoy nê gə yêgə kərê duwa lê me, nê gə kəlêgə mana gə dāngê me, sabəgə baṇa bam. Anji al ya Mārī ba wayəw nəm de. ²⁴⁻²⁵ Wala gə gə sabəgə nê Abraham day gə gorəndəw gə Ismael baṇa da, Abraham alya duwa neyəm gənəṇ dunamən gə di dunamən me, Ismael alya duwa neyəm mwac di subu me ca. ²⁶ Abraham day gə gorəndəw gə Ismael sabəgə baṇa wala mən ca. ²⁷ Abje pat nê kərê duwalê me, kwoy nê gə yêgə kərê duwa lê me, nê anji kəlêgə mana gə dāngê me, sabə baṇa gandəw wala gə ta də lê mən.

18

Mārī dəm Abraham duwê

¹ Abraham dam ciri managə habde nê gechide nê nê Mamre tuləgəlê ip. Wala mən, Aba ciri gə Mārī dəm duwê gə dawa urre dərə, managə anji dam kundi duwa buwê. ² Anji u dərêw daa me yêr abje subu dərbə dərêwê. Managə anji yêrgə mwom da, wada kalang saw dərêgə daa, ərə gərə pi gubərəw dodê dərêgəlê. ³ Abraham wayəw gun mən gə geche managə nare nê subu di dwaregəlê me wayəw da: «Aba ciri ni, mê

Diyê gə mani gəndêgə

yarnan ba nê inə i mache dəma gə lade dərəmê da. Kal cilanga dənê dəban dərbə dodə dî bêdê. ⁴ Kalgə 'yanang nîmî hiñe. Anê sabə gə gəderang bam me, bwana gwayni managə habda gə ka di gənduwê. ⁵ Kal, nê ha kanjang mani nê wama hiñe, anê wom do me, anê ha 'ywa dwana dədə hara də sən. I dara ta də me, nê ur dara ba anê cilangəna dənə pəgəñ bəṛəñ bêdê.» Cendi cwow wayəw da: «Al mani nê dusəm ur.» ⁶ Abraham wa ha kalang 'ywa dyamo də Sara mana gə kundiyê me waydə da: «Lay buro gə geme dāgəna də wun ya dwaṛə subu. Kwoy da me bəbdə gato kalang.» ⁷ Abraham wa ha labje duwa dwaṛagəlê, yə labe gə mache gə lade gaba swani. Anji 'yaw aba dama gandəw ba kundənəw me ba hangdənəwe kalang. ⁸ Abraham o nay nê yale me nê bəra me kabni gə hangda də me, hara nəm gəra chigə məje də dərêgəlê. Managə cendi ilê wama lê habda gənduwê da, Abraham dərbə tuləgə lê.

⁹ Managə cendi wom bam pat da, məje də ur Abraham: «Dyam də Sara, də wey dəra mo?» Anji waygə: «Tandi ilê kundiyê.» ¹⁰ Managə məje nê subu dwaṛagəlê da, gə mən i Aba ciri gə Māṛī me anji wayəw Abraham da: «Dwoy ladə. Cindi gədamə ya ka de da,

nê cwarə danê. Ðaŋ dyam də Sara ha ya dwe gə abe əsədəlê.» Sara damə kundi buwê Abraham taruwê ip me, dwoy gwale gə ta di. ¹¹⁻¹² Sara pi baya nudədəlê dara day gə Abraham da, ba gə halbəle. Tandi Sara kaw ba də yə bare bêdê dəm. Tandi ərəm dusədəlê da: Caga da, nê halle, tərên kaw halle, me nê hanin ya dwe man man mo?

¹³ Aba ciri gə Māŕi wayəw Abraham: «Dara na me, Sara pi baya me way da, hala gə ba dê hal ka dim, ba dê ha ya dwe dāng səŋ mo?» ¹⁴ Aŋji waydə da: «Mani mən dwoy Aba ciri gə Māŕi bêdê! Cindi gəra gədan ya ka de,

Diyê gə mani gəndêgə

nê cwarne dəmalê da, dyam ha ya dwe gə abe.»¹⁵ Sara laṇa aldə me bəl bədə sarni: «Nê 'wocṇ piyê gə bayalêbêdê.» Aba ciri gə Măṛī waydə da: «Dê pi baya 'yang!»

¹⁶ Məje nê subu də bəṛəṇ bor ha əjə Sodom.

Abraham bogə me cendi ha gər mana gə mənê da, yara Sodom dədê.¹⁷ Aba ciri gə Măṛī ərəm dusuwê da: Nê ha budəw Abraham mani nê nê ha alagə dodê mo?¹⁸ Dara Abraham ha gədə nare nê gəre woni dwana mwagəragə, me nê ha piyê bən nare nê gəre nê sənə dədə ka pat dədêgəlê daraw.¹⁹ Nê bi Abraham dara anju ba gəlñêgə dəndaw me mwagəraw me ba alna mani nê əndi gə Măṛī nê ur. Managə cendi alna mani nê lade nê nê urgə də dəm da, nê ha ala mani nê əndi gə Aba ciri gə Măṛī nê u bən 'yaw Abraham di.²⁰ Əṛə, Aba ciri gə Măṛī wayəw Abraham da: «Mani nê acṇe nê gə way dara Sodom day gə Gomor də da, nê dwoy com. Acṇa day də i gə geche.²¹ I dara ta də me, nê ha yara gə dərên ni mani day nê acṇe nê cendi algə nê gə wayən gwale day da, i sədê 'yang mo?»

²² Nare nê sər so mana gə ta lê di, ha əjə Sodom.

Aba ciri gə Măṛī wor dəbə Abraham dərêwê.

²³ Abraham chidə Māṛī suwê ip me wayəw da: «Mê ha meyənda gun gə lade bamaw gə gun gə acne mən man man mo? ²⁴ Əm ga, mə 'ywana nare woni ala mani nê lade gənəṇ ji managə Sodom da, mê ha meyəndadə bam com mo? Mê ha kala dusəm həlala dara nare nê gənəṇ ji də dədêgə bêdê mo? ²⁵ Mê ha neyəma meyənda nare nê lade bama gə gə nê acne mən bêdê. Mê ha neyəma gəlêgə nare nê acne dərêgə bamagə gə nê lade mən bêdê. Ta di, mani nê əjəm gə Māṛī, mê ha alagə bêdê. Əjəm gaba alagə nare nê səṇa dədə lê ka pat sarya gə bərmê duwa da, mê ha neyəma ala yande bêdê.» ²⁶ Aba ciri gə Māṛī wayəw Abraham da: «Nê 'ywana nare woni ala mani nê lade neyəmna gənəṇ ji managə Sodom da, nê ha kala dusən həlala dara nare nê gənəṇ ji də dədêgə.»

²⁷ Abraham cwor wayəw Māṛī da: «Əndi, gə nê i ya dəbərəṇ də gubulê de kaw, nê tən bən wayəm gwale dāng. ²⁸ Əm ga, mə 'ywana nare nê lade neyəmna gənəṇ wodə gə bi ji me, nê ji 'yana lê bêdê da, mê ha meyənda nare nê cırıyê də bam com mo?» Māṛī wayəw da: «Nê 'ywana nare nê lade neyəmna gənəṇ wodə gə bi ji kaw, nê ha kala ciri də dī dara daragə.»

Diyê gə mani gəndêgə

²⁹ Abraham cwor u gwale wayəw dāng: «Əm ga, wuni ala mani nê lade neyəmna gənəŋ wodə da, mê ha meyənda ciri də bam com mo?» Māṛī wayəw da: «Nê ha neyəma meyəndadə bêdê dara nare nê gənəŋ wodə di dədêgə.»

³⁰ Abraham wayəw Māṛī da: «Aba ciri ni, nê waynam gwale dāng kaw. Kal dusən so dənê bêdê. Əm ga, woni ala mani nê lade neyəmna gənəŋ subu da, mê ha meyənda ciri də bam com mo?» Māṛī wayəw da: «Nê ha meyəndadə bêdê dara nare nê gənəŋ subu də dədêgə.»

³¹ Abraham wayəw Māṛī da: «Aba ciri, nê neyəm tənə bən wayam gwale dāng tugu. Əm ga, mê 'ywana woni ala mani nê lade neyəmna gənəŋ sər da, mê ha meyənda ciri də bam com mo?» Māṛī wayəw da: «Nê ha meyəndadə bêdê dara nare nê gənəŋ sər di dədêgə.»

³² Abraham wayəw Māṛī da: «Aba ciri, kal dusəm nam dənê bêdê. Nê ha wayam gwale ni 'yaŋa duwa dəm. Əm ga, mê 'ywana nê lade neyəmna mwac da, mê ha meyəndadə bam com mo?» Māṛī wayəw da: «Nê ha meyənda Sodom bêdê dara nare wuni ala mani nê lade nê mwac di dədêgə.»

³³ Managə Aba ciri gə Māṛī wayəw Abraham gwale də bam pat mwom da, anji cor ya, me Abraham cwara hara ulay duwa lê me ca.

19

Māṛī meyəndə Sodom me Gomor me bam

¹ Managə wala gə ta lê di, gə turgu dəra da, paja nê nê Māṛī duwa sər nê pi ta di, gəra mana gə Sodom. Lot damê mana gə nare dajarə bərmê gaba dəmə hara kərê ciri də Sodomê. Managə Lot yaragə hara lê da, anji so ha sawa dərêgə da me pi gubərəw dodê dərêgəlê. ² Lot waygə da: «Nê amsang də, woni ciri ni, kwangne hane kərê nê mache danê, sabna gəderang bam me walna dodê. Sanga gə jomni corəṛə me, anê ha səṇ.» Paja mən wayəw Lot da: «Bêdê. Nê walnin i pədenê ka.» ³ Əṛə, Lot ajmar gandagə bəraa cendi ha ulay duwalê ba. Anji algə mani nê wama nê lade, me babdəgə mapə gə dəban musbu me, cendi wom.

⁴ Managə cendi wor ip dara 'ya dodê mwom da, abje nê Sodom dayara naṇ gəra liw ciri də nê Lot da kudac. I abje nê gechide me, dine nê 'yêng nê managə Sodom

Diyê gə mani gəndêgə

dwaṛəlê pat. ⁵ Nare nê Sodom di 'wogə Lot me urəw da: «Nare nê yala dəmalê laba gə turgə di, wey day mo? Dəməgə iche kalnə inin gandagə.» ⁶ Lot dəmə 'ywogə ciri bədê me dəyəsə bi da taruwê. ⁷ Lot waygə da: «Nê amsang chamran, kalna ala mani nê acŋe nê ta də dî. ⁸ Dwayna, dəndan nê mware nê wor 'wacŋa abje sən sər ilê. Nê ha 'yang gandagə. Alna gandagə mani nê dusərêng ur. Me dara məje nê ta da, nê ha gamagəle, kalnagə dî, dara cendi yala i kərê niyê.»

⁹ Abje nê Sodom way bulê dayê ba yarnade, məje kaw, ur ba andə sarya mo? Cendi wayəw Lot da: «U səm bam ched, bədê da, nê hanin alam mani nê acŋe dwaya məje dəma də bam.» Nare nê Sodom nongərə Lot gə dwana, ərə hara ba gə bolbə bi bam. ¹⁰ Paja nê nê Māṛī duwa hura əsəragə, yə Lot əsêw ha gandəw

kulê me d̥eyəsa kulu bəw da. ¹¹ Abje me dine nê 'yêng me nê d̥əbə ciri bədê pat da, paja bugə dərêgə bam. Cendi yêr ciri bədê dədê dəmê bêdê.

¹² Paja gə nê Māṛī duwa wayəw Lot da: «Nare dəma nê d̥ang worê mo? Ina i dəndam nê abje labaa nê namde labaa mwagəram labaa wiləm gə wey kaw, wolgə dəmnê hana, kalna ciri də bam. ¹³ Caga da, Māṛī giyənin dara ba nê meyəndənanin Sodom bam, dara mani day nê cendi algə da, ac̣ṇ naŋe.» ¹⁴ Lot dəm ha wayagə mwagəraw woni laya dəndaw nê namde da: «Swana da! Dəmnê kalna Sodom bam, dara Aba ciri gə Māṛī ur ba meyəndədəle.» Əṛə, cendi yêr gwale duwa ya sugulum de.

¹⁵ Managə ta lê gə jomni coṛəṛə da, paja nê nê Māṛī də ajmargə Lot me wayəw da: «Wol dyam me dəndam nê ganəm ka me, dəmnê hanale. Bêdê da, anê ha meyəndara bəmara gə nare nê Sodom mən.» ¹⁶ Managə Lot wor ugdə dəw səṇ da, paja di yə əsêw me dyamo əsêdə me dəndaw nê namde nê sər əsəragə me surgə ha gandagə, kalagə Sodom tardəlê həṇ dara Māṛī ur ba bəlgəle.

Diyê gə mani gəndêgə

¹⁷ Managə paja nê sər gəra gandagə bam Sodom tardêlê da, paja gə mən waygə da: «Wanale hana, anê ha dama daa kuṛa dädê, bêdê da, anê ha mara bamara gə nare nê Sodom mən. Me anê wana da, yarna tarang bêdê me, dēbnə dodê mana gə pədənê bêdê me ca.»

¹⁸ Lot cwor wayəw paja da: «Kal jang do, aba ciri ni.

¹⁹ Caga da, nê 'ywo ladni me bələ me daram əjəm dəm. Yêr, nê ha neyəma wa dēmê daa kuṛa dädê ba, dome mê ha meyənda Sodom sən bêdê. Nê ha mara i bam bərmêlê. ²⁰ Yêr ciri də dwe i alê ta ip. Al gan ladni gə dāng: kalnə wa ha budêlê. Tandi i ciri də dwe hənəru kaldə ma, meyəndədə bêdê.» ²¹ Paja də wayəw da: «Nê ha cwara alam ladni gə dāng, nê ha meyənda ciri də dwe də mê way gwale dəra ta də bêdê. ²² Wa ha ciri də ta lê də kalang. Managə mê wor dēmê lê ciri də ta lê də sən da, nê neyəm ala mani mən bêdê.» (I dara yande me, gə 'wogə gə ciri də ta di Swar, gəndəw də biyê i mani nê bani.)

²³ Managə dawa dəm bani jibang da, Lot wa dəm ciri də Swar dəm. ²⁴ Managə ta də lê dok, Aba ciri gə Māṛī 'wa duwa bamadə gə mani wuni gurə duwa kalang da mən ca mana gə ciri də Sodom me Gomor me dädê. I

duwa də swa daa Māṛī suwê. ²⁵ Māṛī meyəndə Sodom me Gomor me ciri də tuldəlê pat me nare me habde me nê sənə də ta də lê ca bam pat. ²⁶ Lot dyamo bel tardə me tandi mar me gədə wala gə woye vbə.

²⁷ Abraham so gə jomni ha mana duwa gə tuni anji dēbə nəm Aba ciri gə Māṛī dərêwê lê pi di. ²⁸ Managə Abraham u dərəw da yêr Sodom me Gomor me ciri də tuldə lê pat me da, anji yêr sawe gə geche dəm da, ya duwa də kudmi de.

²⁹ I ya ta de me, managə Māṛī meyəndə Sodom day gə Gomor me ciri də tuldə lê me da, dusəw gəw gwale gə nê Abraham duwa duwê. Anji bi Lot bam managə wamani gə əndər ciri də anji damə pi də dədê.

Nare nê Mowabit me Amonit me gəndêgə

³⁰ Wala gə Lot dam mana gə ciri də Swar da, laṇa aləw. Anji so day gə nê dəndaw nê namde nê sər hargə kuṛa dədê me d̄angərê gə mana day gə dama kuṛa gubə dəralê. ³¹ Lot durmo də geche 'wogə də dwe me waydə da: «Dəṛəṇalə ka pat da, namde lay i abje. Me mana gə də dam ənda lê ka, gun gə abe gaba ondə mən ilê bədê. Abərəndə le hale me ca da, də al ənda i man man mo?

Diyê gə mani gəndêgə

³² Hare dê ha ənda 'yaw abəranda di gani laba gə turgə, kaləw a widəbə me de i ənda gandəw me də yəw dine woni wara taruwê.»

³³ Changa də ta lê dok, cendi 'yaw abəragə di gani widəbə nan. Me dê geche ha 'ya gandəw deme gə abe me anji 'wocn hara dərə gaba 'ya taruwê bêdê me swa dərə gə daa bêdê me ca. ³⁴ Sanga dərə da, dê geche di waydə də dwe da: «Yêr, tanga gə changa nê 'wo 'ya gə abəranda di. Laba gə changa kaw, də 'yaw ənda gani kaləw a widə nan me dê ha 'ya gandəw dara kal də yəw ənda dine woni wara taruwê.» ³⁵ Gə changa də ta di, cendi 'yaw abəragə di gani widəbə nan me də dwe ha 'ya gandəw deme gə abe me anji 'wocn hara dərə gaba 'ya taruwê bêdê me, swa dərə gə daa bêdê me ca.

³⁶ Ərə, Lot dəndaw nê namde ca lay gandəw gudi gudi.

³⁷ Durmo də geche yê dwe gə abe gə tandi 'wogəw Moab (gəndəw də biyê i dwe gə nê yê gə aban). Cendi me i nare nê caga gə 'wogəgə Moabit. ³⁸ Durmo də dwe yê dərə dwe gə abe də me ca, gə tandi 'wogəw Ben-Ami (gəndəw də biyê i dwe gə nê yê gə gun gə ciri niyê). Cendi me i nare nê caga gə 'wogəgə Amonit.

20

Abraham dam mana gə sən̄a də nê dole gə Abimelek lê

¹ Wala mən, Abraham cəm da kal habde nê gechide nê nê Mamreyê bam. An̄ji ha dama mana gə ciri də Kades bulê day gə ciri də Chur lê, ər̄ə an̄ji cəm ha dama ciri də Gerar me. ² Abraham waygə nare nê ciri də ta lê da, dyamo də Sara di, ba i chidəw. Me Abimelek, dole gə ciri də ta lê di, gəra woldə ha nəm kərê duwalê.

³ Wala mən gə changa, Mārī asəw dole gə Abimelek chine me wayəw da: «Deme də mê 'wêdə ta di, mê ha 'lywa made, dara tərêdə ilê gə 'wogəw Abraham.»

⁴ Dole gə Abimelek da, i gəndədə deme gə abe bêdê sən̄. Ɖr̄ə, Abimelek ur Mārī me wayəw da: «Mê ha meyəndan baman gə nare ni mən dəban ala mani nê acne mo? ⁵ I Abraham də gang, me wayən ba tandi ba i chidəw. Me tandi kaw wayən ba Abraham ba i chendədə me ca. Dara mani ni nê nê algə də i gə ərma gə lade, i mani nê acne bêdê me ca.» ⁶ Mārī də cwow gwale managə chineyê me wayəw da: «Nê 'wocn com dara ərêmə dəma ladə nañe. I dara ta də me, nê əm bərmê gaba bəlê sədə bam. Pəgəñ bêdê da, de mê ha

Diyê gə mani gəndêgə

ala mani nê acŋe managə ɛndi gə Mǎrĩ dərênnê. ⁷ Caga da, cwow Abraham dyamo da dara anji i gun ni. Anji ha amsan dêmê me, mê ha wara wala səŋa dədə. Me mê cwanaw gandədə da, bêdê da, mê ha marale gə nare dəma pat.»

⁸ Abimelek so daa gə jomni corəŋə, 'wogə nare duwa nê gechide me biygə chine duwa di, me laŋa algə naŋ.

⁹ Abimelek 'waga Abraham hara nəm suwê me wayəw da: «I dara na me, mê alənin yande mo? Ɛndi da, di mən kaw, nê al gandəm mani nê acŋe bêdê. I dara kulagə dəma də, mê sawənin gandədə, me wor həŋe de, nê alnin mani nê acŋe me. ¹⁰ Ɛrəmə dəma i man me, mê algə mani nê ta də mo?» ¹¹ Abraham cwow dole də wayəw da: «Nê ərəm dusənê me, nê way da: Nare nê səŋa də kalê di, cendi laŋəw Mǎrĩ bêdê. Me nê wayna ba i dyaman da, cendi ha 'yan bam. ¹² 'Yang da, tandi i chidən də abranin mən, idənin jiga jiga me, nê udəle: i dyaman. ¹³ Wala gə Aba ciri gə Mǎrĩ 'wogən ba nê swana kalna ciri də nê aban bam, me ba nê hana managə anju gə Mǎrĩ me ba ha gələnlê da, nê waydə dyaman da: Al gandən dusi də lade. Ciri də nê hana

əndalə da, waygə nare nê cîrî də ta lê də ba nê i
chendi.»

¹⁴ Abimelek cwow Abraham dyamo də Sara da, me
'yaw dămənje me bagə nê mee me labje me kwoy nê
nare nê abje me nê namde me ca. ¹⁵ Ərə, dole gə
Abimelek wayəw Abraham da: «Səna də i ta di, i ni pat.
Ha, mê ha dama managə dərəm urê.» ¹⁶ Dole də cwo
dərêw waydə Sara da: «Caga da, nê 'yaw chendi də sal
dubu mən. I mani nê ha gəlê gə nare dara ba nê bəl si
bêdê. Me jawe kaw yinən bêdê me ca.» ¹⁷⁻¹⁸ Aba cîrî gə
Mārî əmgə dole gə Abimelek me, dyamo me, namde nê
kərê duwa lê pat me ya bam, dara anji wol Sara ha nəm
kərê duwalê. Managə Abraham amsə Mārî dədəgəlê da,
dole gə Abimelek me dyamo me namde nê kərê duwalê
pat 'ywo labiya. Ərə, cendi cor yê dine dāng.

21

Ya gə nê Isak duwa

¹ Aba cîrî gə Mārî pi bəw Sara dədə me 'yadə mani
nê anji wayadə pi ba 'yadə də me. ² Sara u gudi me yêw
Abraham dwe gə abe gə haṛî duwa. Tandi yê wala gə

Diyê gə mani gəndêgə

Măŕî wayadə gwale duwa lê dən. ³ Dwe gə abe gə Sara yəw Abraham də da, anji 'wogəw suməw Isak.

⁴ Managə Isak al wala dunasər da, Abraham saw baŋa bam, ya Măŕî ba ərəməw nəm de. ⁵ Managə Abraham dyamo də Sara yəw gorəndəw gə Isak da, Abraham alya duwa neyəm aru. ⁶ Wala gə ta lê də me, Sara way da: «Măŕî 'yan mani woni asa baya. Gun gə we gə dwayna gwale ni da, ha asa baya dara daran.» ⁷ Sara way da dāng: « I wi tanga pi wayəw Abraham nê ha yaw dwe gə abe mo? Me caga da, nê yêw dwe gə abe gə harî duwa.»

Abraham 'ywor Agar day gə gorəndədə gə Ismael bam

⁸ Managə Isak jor, iw əməw nāy bam da, Abraham al sii 'ywala gə geche. ⁹ Wala gə ta lê da, Sara yêr Agar də Ejipt gorəndədə gə Ismael ilê wunjələ da, dusədə nadə. ¹⁰ Me tandi wayəw Abraham da: «'Ywor kwoy də ta di gə gorəndədə ca, kalgə gə hanale dara anji wamna dəba gə gorəndən gə Isak mən bêdê.» ¹¹ Gwale gə ta di, naw Abraham dusəw naŋe dara Ismael di, i gorəndəw me ca. ¹² Əŕə, Măŕî wayəw Abraham da: «Kal ərəmə gwale gə nê kwoy dəma day gə gorəndədə də duwê di. Yə gwale gə nê dyam də Sara dərə. I dara

Isak me, mê ha 'ywa mage nê nê u bən ba nê 'yam di sən. ¹³ I na Ismael kaw, nê ha kala mage duwa ha gərə nənə dara anji i gorəndəm me ca.»

¹⁴ Sanga gə jomni coṛəṛə da, Abraham 'wêgə sadə me dəjili me gugə nimi lê me 'yadə Agar. Anji 'yworgə cendi ba hanale day gə gorəndədə ca. Əṛə, tandi so ha kədbara managə dal də Bercheba dwaṛəlê. ¹⁵ Managə tandi yêr nimi nê dəjiliyê də 'yeṇ bam da, tandi ha kala gorəndədə managə habde nê dine gəndêgəlê. ¹⁶ Tandi ha dama bam hənə gorəndədə dərêwê təba. Tandi way da: «Nê ur ba nê yêr gorəndən made duwa gə dərən bêdê.» Me tandi dam bam hənə gorəndədə dərêwê təba me sojə gura.

Diyê gə mani gəndêgə

¹⁷ Wala gə ta də lê da, Măŕî dwoy nulê gə nê dwe duwa me, paja gə nê Măŕî duwa 'waga Agar da, waydə da: «I na ali mo, Agar? Laŋ bêdê managə gorəndi də ilê da. Măŕî dwoy nulê duwa com. ¹⁸ So, yə gorəndi də əsêw daa, dara nê ha cwaw i nare nê gəŕə abragə.» ¹⁹ Măŕî adə Agar dərêdə bam, tandi yêr bəla. Əŕə, tandi 'wo udə nimi 'wana dəjili dərə da, gəra 'yaw gorəndədə di chê.

²⁰⁻²¹ Măŕî waw dwe də lê, aŋji jor me gədə aba wuda. Aŋji dam managə dal də geche də gə 'wogədə Parān lê. Əŕə, iw uw deme managə səŋa də Ejiptə lê.

Abraham day gə Abimelek yəgə məlan

²² Managə wala gə ta də lê da, dole gə Abimelek me geche gə nê asəngar duwa day gə 'wogə Pikol me hara gəra wayəw Abraham da: «Əjəm da, mê alna mani naŋ kaw, Măŕî wam ilê. ²³ Caga da, 'wogədə Măŕî dara mê ha laman əndi bêdê me, dəndan bêdê me, mwagəran bêdê me ca. Ladni gə nê al gandəm da, cwor al ladni gandən me, gə ciri də mê damê pi də me ca.»

²⁴ Abraham wayu da: «Nê 'wogədə Măŕî də dəm.»

²⁵ Əŕə, Abraham wayəw Abimelek dara bəla gə moso duwa chəbə əməw bam. ²⁶ Abimelek cwow wayəw da:

«Gun gaba ala mani nê ta di, nê 'wocnəw bêdê. Mê cimən da pi bêdê, i caga caga ta do me, nê dwoye sən.»

²⁷ Abraham lay dămənje me bage nê mee me labje me, 'yaw Abimelek me cendi yəgê məlan. ²⁸ Abraham anjir dămənje nê mware wurgəsubu day gə jiga. ²⁹ Abimelek ur Abraham da: «Dămənje nê mê anjirəgə kwandagə dwaregəlê day gə bogə jiga də da, mê ha ala i gə na mo?» ³⁰ Abraham cwor wayəw da: «Yibə dămənje nê wurgəsubu nê ta di əsêmə, i mani nê dən ha biyən sandan dara bəla də ba nê poləw əndi 'yang.» ³¹ I ta də me, gə 'wogə gə mana gə ta di «Bercheba», dara cendi ca 'wogədə Mārī.

³² I mana gə ta də me, Abraham yə gə məlan day gə Abimelek, dome Abimelek day gə Pikol sogə cwor gə hargə ulay sənə də Pilistin dayê. ³³ Abraham dəl sudə mana gə Bercheba me anji 'wogə Aba ciri gə Mārī gaba dama gə dərêw bəra bəxən gə suməw duwa. ³⁴ Abraham dam al alyə nan managə sənə də Pilistin dayê.

22

Māṛī gərsê Abraham

¹ Managə Isak jor dām da, Māṛī ur ba gərsê Abraham. Anji 'wogəw me, Abraham cwow lê diyê: «Əw, nê dwoy.» ² Māṛī wayəw da: «Wol gorəndəm gə mən tenene gə mê urəw naṇ, ha gandəw managə sənə də Moriya dayê, kundəw alən gə sarga managə kuṛa də nê ha gələmê dədə.»

³ Sanga dəra da, Abraham so daa gə jomni corêṛê, jəgədə habde wuni ala gə sarga də me. Anji yə kura duwa magdədə mani tardəlê me ca. Əṛə, anji wol moso duwa sər me gorəndə gə Isak me, əndər bərmê lê ha bi dərêw, əjə mana gə Māṛī ərəməw lê di. ⁴ Sanga də ta dəra da, Abraham u dərêw daa me yara kuṛa də anji ba halə də dədə wara ip. ⁵ Abraham 'wogə mosə duwa nê sər də me, waygə da: «Yinê kura də me, damna gamnan dodê. Nin gə gorəndən da, nê hanin i alê ta ba hərəwə Māṛī me, nê cwaranin hara 'ywang sən.»

⁶ Abraham lay habde wuni ala sarga di, 'yaw gorəndəw gə Isak me, anji u duwa jinadi me, sugənə me, əsêwê. Əṛə, cendi borgə hargə ca. ⁷ Isak cwo

dərêw 'wogə abo da: «Baba.» Anji cwor wayêw da: «I na mo?» Isak wayêw abo də dāng: «Caga da, dê layənda habde me, dê 'woənda jinadi me. Gəgərən gaba ala gə sarga də i wey mo?»⁸ Abraham cwow wayêw gorəndəw da: «Māṛī 'wocn com. I anji me, ha 'yandə gəgərən di.» Cendi borgə hargə ca dayê ca.

⁹ Managə cendi harāə gər mana gə Māṛī ərəməwê də mwom da, Abraham dāngṛə mana gaba hərəwə Māṛī. Abraham bo habde di mana gaba hərəwə Māṛī duwê me magdə gorəndəw di asêwê diyê.

¹⁰ Abraham bi sugənə ba kundə gə gorəndəw di.

Diyê gə mani gəndêgə

¹¹ Ərə, managə ta də lî dok, paja gə nê Aba ciri gə Māṛī duwa swaya 'waga Abraham da kalang: «Abraham, Abraham!» Me Abraham cwow wayəw da: «Əw, nê dwoy.» ¹² Aba ciri gə Māṛī wayəw Abraham da: «Kundə gorəndəm də bêdê, kaləw dî. Caga da, nê 'wocŋ com, mê laŋən, əndi gə Māṛī 'yang. Dara gorəndəm gə mən tenene kaw, mê ur ba mê kundəw alən gə sarga bam.»

¹³ Managə Abraham u dərêw daa da, yêr gəgərən dəbəlê habde nê dine dwaṛagəlê, habde gangəragə nê dine legərər hugədəwə me yəbəw dodê. Ərə, Abraham yəw hara gəra kundəw al gə sarga gorəndəw mana duwa lî. ¹⁴ Abraham 'wogəw mana gə ta di suməw «Aba ciri gə Māṛī i gun gaba yara me, i aba 'ya mani me». I ta də me, caga gə way ba kuṛa də nê Māṛī duwa də ta di dədə da, aŋji yêr me 'ya mani me ca.

¹⁵ Paja gə nê Aba ciri gə Māṛī duwa cwor 'waga Abraham dāng tugə da, ¹⁶ me wayəw da: «Aba ciri gə Māṛī way da ba sərgə səw gə suməw duwa gang. Mê al mani nê lade me, mê əmən gorəndəm gə mən tenene bam bêdê me ca. ¹⁷ I dara ta də me, bən gə nê ha piyê dəmê da, ha 'ya i gə geche. Nê ha cwa mwagəram ha

'yarbara ya dechu de, me ya sənə de me ca. 'Daŋ, mwagəram ha jara say gə wuni maṛande day me, ha chabagə bam, dara əjəm gə Abraham, dara mê mələwdən, əndi gə Măṛī.»¹⁹ Abraham day gə gorəndəw gə Isak cwara hara 'ywo moso day. Cendi bəṛiŋəgə bworgə hargə Bercheba lî. I ciri də ta də me, Abraham damê.

Nahor mwagəraw

²⁰ Wala gə mani nê ta di alal bam pat dəm da, gun mən swa hən, gəra wayəw Abraham dara Milka ba yəw chendəw gə Nahor dine nê abje dunasər ilî.²¹⁻²³ Gə manjili gə 'wogəw Us. Wuni tarəw i Bus, Kemuwel, Kesed, Haso, Pildak, Yidlap me Betuwel me. Kemuwel i Aram abo, me i Betuwel me yê Rebeka.²⁴ Nahor dyamo dədə di dê gə 'wogədə Reyuma yəw dine nê abje dāng wodə. Sumdəgə i Teba me Gaham me Tahach me Maka me ca.

23

Abraham kəl mana gaba muwə Sara

¹ Sara dam sənə dədə ka al alya aru gə gəndəw sər gə du wurgəsubu. ² Sara mar mana gə ciri də gə 'wogədə Kiryat-Arba, də caga gə 'wogədə Hebron, mana gə sənə də Kanā lê. Abraham wal made də nê dyamo. ³ Abraham so kal made də nê dyamo bam, ha 'lywa nare nê Hetit nê gechide nê woni dama bərmê gaba dêmê ciri day bədê. Anji waygə da: ⁴ «Caga da, əndi da, nê i məje mana gə dwarengê. 'Yanan mana hənə dwarengê, kalnə mu gə dyaman dodê.» ⁵ Nare nê Hetit cwow wayəw Abraham da: ⁶ «Aba ciri nin, dwoy gwale nin do. Əjəm da, mê i gun gə nê Mārî duwa gə geche mana gə dwareninê. Ha, mê ha kanja mana gə lade gə dərəm ur mana gə mununi nin dwaregə lê. Gun mən ha neyema əməm mana gaba muwê dyam bam bədê.»

⁷ Abraham swa hara pi gubərêw dodə mana gə Hetit nê wuni dama bərmê gə ciri də ta də bədê dərêgêlê.

⁸ Anji cwogə waygə da: «Anê urnə ba nê munê dyaman də ka da, hana waynaw Ebron gə nê Sowar gorəndəw

də do. ⁹ Dara kaləw a 'yanan gubu duwa gə Makpela gə ilê yiga duwa buwê ip di. Kaləw a 'yanan me ərmənən kili duwa da, nare dərêgəlê pat, kal mana də warnan i mana ni gaba muwê nare.» ¹⁰ Managə Abraham waygə nare nê wuni dama bərmê gə ciri bədê gwale da, Ebron dam ilê dwaregəlê. Ərə, anji cwow wayəw Abraham mana gə nare nê Hetit nê gechide woni dama ciri bədê dərêgəlê pat ba da: ¹¹ «Aba ciri ni, dwoy. Nê 'yam yiga də me gubu də me pəgən, nê 'yam mana gə nare ni nê Hetit dərêgəlê pat. Ha, mê ha muwə dyam də lê.»

¹² Abraham cwor pi gubərêw dodə mana gə nare nê ciri də ta də dərêgəlê. ¹³ Abraham cwow wayəw Ebron mana gə nare nê Hetit wuni dama bərmê gə ciri bədê dərêgəlê: «Caga da, dwoy gwale ni. Nê 'yam gursu, nê kəl gə yiga di. Mê urnə da, kal, nê ha muwê dyaman də lê.» ¹⁴⁻¹⁵ Ebron cwow wayəw Abraham da: «Aba ciri ni, dwoy gwale ni di. Səna dədə chile aru aru wodə da, al mani mən dwarendəlê bêdê. Ha, mê ha muwê dyamam də lê.» ¹⁶ Abraham ur ba 'yaw Ebron gursə də anji saw ta də le. Abraham asəw Ebron gursu də chile aru aru wodə də anji sawdə mana gə nare nê Hetit dərêgəlê pat. I gursə gə woni kenge pat al gandədə giyê. ¹⁷ I

Diyê gə mani gəndêgə

yande me, yiga gə nê Ebron duwa gə mana gə Makpela, ip gə Mamre, yiga me gubu me habde me nê mana gə ta də lê pat da, gə kəlgə bam, ¹⁸ worəw i Abraham. Anji kəl i mana gə Hetit nê gechide wuni dama ciri bədê dərêgəlê pat.

¹⁹ Ta də do me, Abraham ha muwê dyamo də Sara mana gə gubu gə Makpela lê. Gubu gə ta di, i mana gə sən̄a də Kanā lê. ²⁰ I ta də me, yiga də me, gubu də me worəw Abraham. Anji kələw mana gə Hetit əsəragəlê dara muwê gə nare duwa.

24

Abraham ur ba kanjəw Isak deme

¹ Caga da, Abraham hal kwad kwad me Aba ciri gə Māṛī piyəw bəw duwê ba 'ywana mani pat. ² Wala mən, Abraham 'wogə mache duwa gə geche gaba dama kərê duwalê bəgdən̄. Anji me i aba gamaw mani duwa nê 'ywa pat. Abraham wayəw da: «Hurə əsəm bəgəṛanê. ³ Mê sərgə səm gə Aba ciri gə Māṛī gaba dama daa me, gaba asa sən̄a me suməw, dara mê ha 'wow gorəndən nare nê Kanā nê nê damə ka di dwe day bêdê. ⁴ Caga da, ha sən̄a də waṛan dayê me, abni niṇe me, mê ha

'wow gorəndən gə Isak deme lâ.» ⁵ Mache duwa də cwow wayəw da: «Ga deme də gəne hara gandən bəra səna də ka lâ bam da, mê ur ba nê walna gorəndəm də hana gandəw səna dəma də mê swa lâ də mo?»

⁶ Abraham cwow wayəw da: «Kal wala gorəndən hara gandəw di. ⁷ Aba ciri gə Māṛī gə daa gaba 'wagan ba nê swana kalna səna ni bam me, waran bam me ca. Me aba biyən bi ba 'yagə mwagəran səna də ka di. Anji me, ha giyê paja duwa dərêmə dara ba mê hana unəw gorəndən deme də alê ta. ⁸ Deme də gəne hara gandəm bam kaw, kaldə ma, mani mən kaw ha alam bêdê. Me kal wala gorəndən hara gandəw alê ta di.»

⁹ Mache di hurê əsəw aba ciri duwa bəgərawê me sərgə səw dara gwale gə ta di. ¹⁰ Managə gwale day di 'yeŋ bam dəm da, mache gə nê Abraham di so yibə jambal

*Ici, dans le livre imprimé vous trouverez
une illustration. Sa publication sous
forme électronique n'est pas autorisée.*

Diyê gə mani gəndêgə

mwaj də nê aba ciri duwa me lay mani nê 'ywa nê nê
aba ciri duwa nê lade əsêwê me ca. Anji so ha nəm
Mesopotami də da hwalê, ciri də Abraham chendəw gə
Nahor damê.

¹¹ Managə anji gəra ciri gogər dərə lê ip da, anji
dəbə dodê bəla buwê me kal jambal duwa əbdər dodê
bo gwayni. I dawa də turgə də namde hara dara kubə
nimi. ¹² Ərə, mache di amsə Māṛī da: «Aba ciri gə Māṛī
gə nê Abraham duwa, kalən bərmê nê bamar gə deme
də nê hara dara kanjadə. Me gəl məlan dəma gə aba
ciri ni gə Abraham me ca. ¹³ Caga da, nê dəbə nimi
bədêgəlê ip, nare dəndəragə nê hane dara udbə nimi
da. ¹⁴ Nê ha urê dwe də more mən ba 'yanan nimi dərə
nê pəṛəmê hiṇe ba nê chəle də. Tandi dara wayan da:
«Chê, me nê ha 'yagə jambal dəma me ca da», i deme
də ta də me, mə ha 'yaw gandədə mache dəma gə Isak.
Ya ta də me, nê ha 'wacṇa dara ba mê yə məlan gə aba
ciri ni gə Abraham 'yang. ¹⁵ Managə gwale duwa wor
buwê jang səṇ da, Rebeka də nê Betuwel durmo o
pəṛəm kunədêlê me dəmê hara. Betuwel i nê Nahor day
gə Milka gorəndagə, me Nahor i Abraham chendəw me
ca. ¹⁶ Rebeka i dwe də lade naṇe. Tandi neyəm o abe

dəm me, 'wocŋ abe di mən bêdê sən. Tandi gəra bəlâlê udə nîmî 'won pərxəm dərə da me, cwor ba də hay ulay.

¹⁷ Mache gə nê Abraham duwa wada gəra dərbə dərêdêlê me waydə da: «Ləngən nîmî diya nê pərxəm di dodə, kal nê əm hiŋe de.» ¹⁸ Tandi ləngəw pərxəm di dodê kalang me wayəw da: «Chê bay, aba cîrî nî.»

¹⁹ Managə anji chê nîmî di mwom da, tandi wayəw da: «Kal, nê udəbəgə jambal dəma di nîmî gə chana neyəmdənagə me ca.» ²⁰ Tandi gugədə nîmî nê gəndəgə wor pərxəmê di mana gə pərdalê, me cwor wa kalang kubə nîmî di, 'yagə jambal də pat. ²¹ Mache gə nê Abraham dam yêrdə bu mugəmi dər me, ərəm dusəwê da: I more də ta də me, Māŕî ba ha 'yaw mache duwa gə Isak di som?

Diyê gə mani gəndêgə

²² Managə tandi 'yagə jambal nimi neyəmgə pat dəm da, mache gə nê Abraham tiŋ magəla duwa bəw bam, u kuləm gə dāngəxəw gə jindar gə kili duwa wom naŋ me, lay cəbərə sər nê jindar woni same me, 'yadə. ²³ Me anji urdə da: «Dê i wi durmo mo? Nê amsi, wayən ga kərê nê abeyê da, mana gaba 'ya ilê mo?» ²⁴ Tandi cwow wayəw da: «Nê i Betuwel durmo, me aban i nê Milka day gə Nahor gwarəndagə.» ²⁵ Tandi cwow wayəw dāng: «Kərê ninê da, mana gə 'ya ilê me, chimi kaw ilê naŋe me ca.»

²⁶ Managə ta də lê da, mache gə nê Abraham duwa di pi gubərəw dodê Aba ciri gə Māxī dərêwê, ²⁷ me amsə Aba ciri gə Māxī me wayəw da: «Doche, Aba ciri gə Māxī gə nê aba ciri ni gə Abraham duwa, gə gəxəw bam bêdê. Me walan yala nəm kərê nê chendəwê.»

²⁸ Managə ta lê di, dwe də more di wa ha ulay wayagə waṛadə mani nê abe aladə gandagə. ²⁹⁻³⁰ Rebeka di, chendədə gə abe mən gə 'wogəw Laban ilê. Managə anji yêr mani chidəw əsədêlê me dwoy gwale gə tandi kəbgə me ca da, anji wada hara 'ywo mache gə nê Abraham duwa dəbə gə jambal duwa lê bəla buwə ip.

³¹ Laban di wayəw da: «Abe gə Aba ciri gə Māxī pi bəw

duwê, kal dēbê iche dī, hare kərê. Nê dangərang mana gaba 'ya ilê, me mana gaba magda jambal dan kaw ilê me ca.»

³² Mache gə nê Abraham dēmêgə mani duwa nê 'ywa pat, ha nəm kərê nê Labanlê. Gə awrêdê jambal duwa di mani nê tardêlê bam, me gə bodê chimi bêdê me ca. Gə udê nimi 'yaw mache gə nê Abraham gə nare duwa woni bwaw pat ba sabênagə gəderagə bam. ³³ Ərə, anji hara gə gə mēje di mani nê wama. Me mache gə nê Abraham duwa wayəw da: «Nê ha wama mani nê wama pi dēban waya gwale ni gə nê hara daraw bêdê.» Laban wayəw da: «Yandê da, way gwale dēma di.» ³⁴ Ərə, anji way da: «Əndi da, nê i mache gə nê Abraham duwa. ³⁵ Aba ciri gə Māṛī pi bəw abā ciri ni gə Abraham duwê, gədwəw abā 'ywa mani nan. Aba ciri gə Māṛī 'yaw paga nan nê dēmənje me, bage nê mee me, labje me, gursu me, jindar me, nê jambal me nê kura me, kwoy nê nare nê abje me nê namde me ca. ³⁶ Aba ciri ni dyamo dē Sara yəw dwe gə abe mən gə hārī dēra. I anji me, abo 'yaw mani duwa nê 'ywa pat əsêwê. ³⁷ Aba ciri ni kalan nê sərgə sən me wayən da, ba nê unəw gorəndəw nare nê Kanānê ba damê ka di dwe day bêdê. ³⁸ Anji wayən

Diyê gə mani gəndêgə

ba nê hana sənə də wəraw dayə me abni duwalê me, ba nê unəw gorəndəw deme lê. ³⁹ Nê wayəw aba ciri ni ba da, ga deme di gəne hara gəndən bam da, nê alna man mo? ⁴⁰ Aba ciri ni di cwan wayan da: Aba ciri ni gə Māṛī gə nê bwosəw di, anji me ha giyê paja duwa ganəm dara ba mê hana unəw gorəndən deme mana gə sənə də wəranê me abni dayê me.

⁴¹ Mê 'wana sənə də wəran dayê də 'yang me, mê 'ywana deme bêdê kaw, mani mən ha alam bêdê. ⁴² Laba managə nê gəra nimi bədêgəlê da, nê amsê Māṛī gə nê Abraham duwa me nê way da: Mê urnə dara məjeni ni di ba ladna da, kalən nê bamar gə deme də nê hara dara kanjadə di. ⁴³ Caga da, nê ha dēbê nimi bədêgəlê ip me, dwe də more də hane dara canga nimi me, nê waynadə «'Yan nimi diya nê pəxəmə di, nê chəle dē», ⁴⁴ me tandi cwanan waynan da: «Chê əjəm, do me nê ha canga 'yagə jambal dəma di me ca» da, i deme də ta di me, Aba ciri gə Māṛī ur ba nê unəw aba ciri ni gorəndəw. ⁴⁵ Managə gwale ni wor bənê jang sən da, Rebeka 'wê pəxəm barəmadəlê me hara gəra bələlê canga nimi me. Nê waydə da: 'Yan nimi diya di hənə, nê chəle dē. ⁴⁶ Tandi ləngən pəxəm di dodə kalang me,

wayən da: Chê me, nê ha 'yagə jambal dəma di me ca. Əndi, nê waydə da: Nê chô dēm. Me tandi 'yagə jambal ni me ca. ⁴⁷ Nê urdə da: 'Bak da, dê i wi durmo mo?

Tandi cwor wayən da: Nê i Betuwel durmo, me aban i Nahor day gə Milka gwarəndagə. I ta də me, nê hurədə gə kuləm chəndədəlê me nê bodə gə cebəre əsədəlê me ca. ⁴⁸ Ərə, nê pi gubərən dodê, nê amsə Aba ciri gə Māṛī gə nê Abraham duwa. Dara anji walan hara nəm kərê nê chendəwê ba nê unêw gorəndəw chendəw mwaw.

⁴⁹ Caga da, gwale ni gə nê yala nəm dwaṛangê 'ywalnange me, anê ərmənê dara aba ciri ni gə Abraham ba i chandərang me da. Waynan gwale mən, dara kal nê 'wocṇ gə mani nê nê ha ala me ca.»

⁵⁰ Rebeka chendədə gə Laban day gə abadə gə Betuwel cwow wayəw da: «Nê neyəmnin wayam gwale mən bêdê, dara i mani nê Aba ciri gə Māṛī ərəm anju.

⁵¹ Yêr Rebeka di dēbə dərəmê da, woldə ha gandədə 'yaw aba ciri dəma di gorəndəw, kaləw a udə ya Aba ciri gə Māṛī ba way nəm de.» ⁵² Managə mache gə nê Abraham duwa di ba dwoy gwale day gə cendi wayəw də da, anji pi gubərəw dodê aləw Aba ciri gə Māṛī doche. ⁵³ Mache gə nê Abraham tənṇ magəla duwa bəw

Diyê gə mani gəndêgə

bam me lay mani nê sumiyê nê tuda me, nê jindar me, barge me 'yadê Rebeka. Ərə lay mani nê mogni nê kili day wom nan, 'yaw chendədə me idə me ca. ⁵⁴ Managə ta də lê di, mache gə nê Abraham gə nare duwa nê bwaw womgə me chêgə me walgə dodê me ca.

Sanga dərə da, cendi bərxə daa gə jomni me mache gə nê Abraham duwa waygə Rebeka wəradə da:

«Kalnanin, nê cwarnin hanin 'ywa aba ciri nin dəm.»

⁵⁵ Rebeka idə day gə chendədə wayəw da: «Kal Rebeka di walna ganandin ya dədə mwac de, dome də hana sən.» ⁵⁶ Mache gə nê Abraham di cwogə waygə da:

«Aba ciri gə Mārxī 'yan mani nê nê hara dara gə di mwom da, əmnən dodê bədê dəm. Kalnan, nê ha 'ywa aba ciri ni.» ⁵⁷ Rebeka chendədə me idə me way da:

«'Wagənanə dwe di, də gəra urêng gəndədə yêr sən.»

⁵⁸ Cendi 'wagadə me urdə da: «Dê ur ba dê ha i gə abe gə ta di mo?» Ərə, tandi cwogə waygə da: «Əw, nê hale.»

⁵⁹ Managə ta də lê di, cendi kal chidrəgə day gə idə mələ dərə ha gə mache gə nê Abraham duwa me nare duwa me ca. ⁶⁰ Cendi 'wagadə gəra pi bədêgə dədə me waydə da: «Məndi, də chidərənin, kal dənday dāng

gəṛənə ya sənə de. Kal mwagəray dāng jarna say gə wuni maṛande day me chabna ciri day bam me ca.»

⁶¹ Rebeka me kwoy dərə nê namde me ajiləgə daa jambalê pam mache gə nê Abraham duwa me nare duwa di me taragə.

⁶² Wala gə ta də lê di, Isak cəmə mana gə bəla gə Lahai-Roy buwê hara dam Negeb. ⁶³ Wala mən gə turgu, Isak so ha bam hən ba ha nəmə dərêwê. Managə anji u dərəw daa mwom da, yara jambal haralə.

⁶⁴ Rebeka kaw u dərêdə yêr daa me. Managə tandi yara Isak hara lê da, tandi para da jambal dədə chə dodê.

⁶⁵ Me tandi ur mache gə nê Abraham duwa da: «Abe gə hara bam kudəmi dalawê sawa dərəndəw da ta də, i gə wey mo?» Mache gə nê Abraham duwa cwodə waydə da: «I aba ciri ni di.» Ərə, tandi lay barge gaba legəra sədə bo dərêdəlê. ⁶⁶ Mache gə nê Abraham duwa di kəbu Isak mani nê anji alagə pat da. ⁶⁷ Targin dāng da, Isak wol Rebeka ha nəm kundi gə nê iw də Sara lê. Anji u Rebeka deme me urdə naṇ me ca. Managə ta də lê də mwom da, Isak nəm nṭagəni də nê iw bam.

25

Made də nê Abraham duwa

¹ Abraham u deme dədə di mən dāng gə 'wogədə Ketura. ² Tandi kaw yəw dine nê gə 'wogəgə Jimran, Yokchan, Medan, Madiyan, Yichbak me Chuwak me ca. ³ Ərə, Yokchan yê Seba me Dedan me. Dedan di mwagəraw i nare nê gə 'wogəgə Achurim, me Letuchim me Leyumim me ca. ⁴ Madiyan dəndaw i Epa me, Eper me, Henok me, Abida me, Elda me ca. Nare nê gə asəgə ta də pat i Ketura mwagəradə.

⁵ Abraham 'yaw Isak mani duwa nê 'ywa pat.

⁶ Dəndaw nê anji yəgə gə namdaw woni di da, anji 'yagə mani hənə hənə gə dərêw duwa, dome 'yworgə ba hana bam ched tuliŋ də jomniyê, gorəndəw gə Isak tuluwê səŋa də dāngə. ⁷ Abraham dam səŋa dədə aliya duwa neyəm aru gə gəndu wurgəsubu gə bi ji. ⁸ Abraham mar made də haŋi də 'ywole me ha wəraw taragəlê gə ladni. ⁹⁺¹⁰ Abraham dəndaw nê Isak day gə Ismael məw abəragə mana gə gubu gə Makpelalê, gə i Mamre tuldəlê ip. Gubu gə ta di, i mana gə yiga gə nê Ebron duwa gə pi yê. Managə ta di, i yiga gə Abraham kələw

Diyê gə mani gəndêgə

managə gun gə gə 'wogəw Ebron gə nê Sohar gorəndəw
gə gəndəw i Hetit əsêwê. I managə ta di me, gə maw nê
Abraham ca day gə dyamo də Sara lê. ¹¹ Managə
Abraham mar bam mwom da, Mārî pi baw gorəndəw gə
Isak duwê. Anji dam mana gə bəla gə Lahay-Roy
tuluwê ib.

